

**ESPOO
ESBO**

**Parasta palvelua
omatoimisesti**
kenen ehdoilla, millä säännöillä

Katariina Lauronen
Aluehallintovirasto, Pasila
19.2.2019

ESPOO
ESBO

Espoon omatoimikirjastojen käytösäännöt

Tervetuloa omatoimikirjastoon!

Kirjasto käytössäsi aamusta iltaan!

1. Mitä omatoimikirjasto tarkoittaa

Omatoimikirjasto tarkoittaa kirjastotilaa, johon on asennettu asiakkaiden omatoimikäytön mahdollistava järjestelmä. Asiakas pääsee kirjastotilaan myös palveluajan ulkopuolella, mikäli hänellä on Helmet - kirjastokortti ja voimassa oleva tunnusluku.

2. Sisäänkirjautuminen ja poistuminen

Omatoimiaikana kirjastoon pääsee sisään Helmet-kirjastokortilla ja tunnusluvulla. Kirjastokortin ja tunnusluvun saa mistä tahansa Helmet-kirjastosta todistamalla henkilöllisyytensä.

Kirjastokortti on henkilökohtainen. Jokaisen asiakkaan on kirjauduttava sisään omalla kirjastokortillaan, poikkeuksena aikuisen seurassa kirjastoon tulevat lapset.

Asiakkaan tulee varmistaa, ettei kiinteistöön tai kirjastoon tule samalla ovenavauksella sisään muita henkilöitä.

Kirjastotilassa omatoimiajasta kerrotaan kuulutuksella. Asiakkaan tulee poistua kirjastotilasta omatoimiajan päättyessä ja kirjaston sulkeutuessa.

3. Mitä kirjastossa voi tehdä omatoimiaikana

Omatoimikirjastossa voi:

- lainata ja palauttaa aineistoa automaateilla
- noutaa varauksensa
- lukea lehtiä ja paikalla olevaa aineistoa
- käyttää asiakastietokoneita
- käyttää kirjaston langatonta verkkoa
- työskennellä ja opiskella
- pitää plenen palaverin

Kirjaston palvelut, jotka edellyttävät henkilökuntaa, eivät ole käytettävissä omatoimiaikana. Tällaisia palveluita ovat esimerkiksi maksujen maksaminen ja uuden kirjastokortin hankinta. Muistathan, että kirjastomaksut voi hoitaa myös verkossa. Voit nopeuttaa uuden kirjastokortin hankintaa täyttämällä esitietolomakkeen joko paperilla tai netissä.

Jos lainauksessa tai palautuksessa on ongelmia, asiakas on velvollinen selvittämään epäselvyydet kirjaston henkilökunnan kanssa. Asiakas on siihen saakka vastuussa kirjastokortilleen rekisteröityneestä aineistosta.

4. Vastuut ja velvollisuudet

Jokainen käyttäjä on omalta osaltaan velvollinen edistämään yhteistä siisteyttä, viihtyvyyttä ja turvallisuutta kirjastossa.

Kirjaston käytösääntöjen ja järjestyslain rikkominen voivat johtaa omatoimikirjaston käytön estoon. Rikkomuksista tehdään tarvittaessa rikosilmoitus poliisille.

Tiloissa on tallentava kameravalvonta.

ESPOO
ESBO

Miksi käytösäännöt on ylipäätään olemassa?

Mahdollistamaan ja edistämään kirjaston lakisääteisiä ja strategiassa valittuja tehtäviä riippumatta siitä, vaatiiko se vaivaa ja panostusta.

- **PERUSTUSLAKI**
- **HALLINTOLAKI**
- **KIRJASTOLAKI**
- **OMAT TOIMINTAOHJEET JA KÄYTTÖSÄÄNNÖT**

HELMET

**Tervetuloa
omatoimikirjastoon!
Lue, pelaa, palaveeraa!**

Kirjasto on kaikille. Kirjaston asiakkaana otat myös muut huomioon. Kirjasto on syrjinnästä vapaa ja päihteetön tila.

**Välkommen till meröppet bibliotek!
Läs, spela, ha möten!**

Biblioteket finns till för alla. Som kund på biblioteket tar du också andra i beaktande. Biblioteket är en plats fri från diskriminering och rusmedel.

**Welcome to self-service library!
Read, play, have a meeting!**

The library is for everyone. Please take others into consideration when you visit the library. The library is a discrimination-free and drug-free zone.

ESPOO
ESBO

Kirjastolain tavoitteet ja Espoon kaupunginkirjaston yhteiskunnalliset tehtävät

KIRJASTOLAKI

Yleisen kirjaston tehtävänä on:

1. tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
2. ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
3. edistää lukemista ja kirjallisuutta;
4. tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
5. tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
6. edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

ESPOON KAUPUNGINKIRJASTO

Yhteiskunnalliset tehtävät

1. Osallisuuden ja aktiivisen kansalaisuuden mahdollistaminen
2. Kaikkien lukutaitojen edistäminen
3. Kestävän kehityksen toteuttaminen

ESPOO
ESBO

Millaista omatoimikirjastoa tavoittelemme?

ESPOON OMATOIMIKIRJASTON VISIO

Yhteisöllinen ja helposti navigoitava kirjasto, joka on kaikille avoin ja turvallinen. Asukkaat ja asiakkaat löytävät itselleen aineistoa ja tekemistä sekä hyödyntävät kirjaston tilaa muita käyttäjiä kunnioittaen.

ESPOO
ESBO

Omatoimikirjaston 5 ulottuvuutta

1. Tekniikka
2. Turvallisuus
3. Ongelmatilanteet
asiakkaiden kanssa
4. Helppokäyttöisyys
5. Yhteisöllisyys

MIHIN KÄYTTÖSÄÄNNÖT OVAT VASTAUS

ESPOO
ESBO

Käytösäännöt ratkaisu?

- Aikuisasiakkaan mielestä lapset pitivät liikaa meteliä, eikä hän voinut keskittyä lehtien lukemiseen.
- Asiakas käytti kirjaston mikroaaltouunia ruoan lämmittämiseen. Toinen asiakas häiriintyi hajusta.
- Aikuisasiakas oli närkästynyt, kun omatoimiaikana kaikki tietokoneet (2 kpl) olivat nuorten käytössä eikä hän päässyt hoitamaan pankkiasioita.
- Aikuisasiakas ilmoitti, että nuoret käyttävät nuuskaa kirjastossa omatoimiaikana.

ESPOO
ESBO

Rakenteellinen syrjintä?

”Yhdenvertaisuuslaki kieltää ikäsyrjinnän. Jotta ikärajan käyttäminen viranomaistoiminnassa ei olisi syrjintää, on kiellolle löydyttävä lainsäädännöllistä perustaa. Ja tämäkään ei yksinään riitä: **kiellolla on oltava hyväksyttävä tavoite ja keinot tavoitteen saavuttamiseksi eivät saa olla ylimitoitettuja.** On siis valittava keino, joka rajoittaa mahdollisimman vähän yhdenvertaista kohtelua.”

Jussi Aaltonen, ylitarkastaja

Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto

ESPOO
ESBO

Omatoimikirjasto on loistava
konsepti ja sen toimivuuden eteen
kannattaa panostaa. Mikään hyvä ei
tule itsestään.

ESPOO
ESBO

KIITOS!